

devea să a avut înstrea de a găzdui de cînd pe actorii de frun'e ai primei noastre scene, echipa care a prezentat spectacolul *În Valea Cucului*.

Reprezentăția dată aici a marcat prima întîlnire a acestui spectacol cu un public format aproape în întregime din țărani muncitori. Unii, veniți de la mari depărtări (au străbătut 25 și chiar 30 de kilometri); alții, din comună sau de la G.A.C.-urile și S.M.T.-urile din vecinătate, cu toții fremătînd, arzînd de dorința de a vedea teatru, aproape că au luat cu asalt sala de spectacole. (N-am întîlnit nîcînd o asemenea pasiune pentru un spectacol. Mulți dintre cei care nu au mai încăput în sală — în ciuda numărului mare de locuri pe care îl are — au așteptat la ușă, înarmați cu mari rezerve de răbdare, în speranța că poate, poate, se va ivi vreo posibilitate de a se strecura în sală. Ar fi fost mulțumiți să stea în picioare, ba chiar într-un picior, numai să asculte și să vadă cine joacă și ce se joacă pe scenă.)

Printre spectatorii aflați în sală, nu ne îndoim că se aflau mulți țărani aidoma lui Toma Căbulea, eroul central al piesei, inimoși, mîntoși, dirji, care se vor fi mirat tare, atunci cînd au aflat nu numai că au venit „artiști mari, nu glumă, artiști ai poporului, artiști emeriți”, ci chiar și „dramatorul”, un „dramator” fără „sudonim”, cu un nume „năzdrăvan” de-al lor. I-au aplaudat deopotrivă pe artiști și pe scriitori. La prima cădere a cortinei, după ce acțiunea din primul tablou s-a consumat, țăranii aflați în primele rînduri au prins a însoți aplauzele cu freamătul glasurilor. Măiestria artei lui Birlic îi cucerise. Emoție, admirație, respect, recunoștință, toate se regăseau în entuziasmul general care cuprinsese sala. Cu simțămîntele proaspete, vii, pe care nu încercam deloc să și le zăgăzuiască, purtați de valul entuziasmului, au început să scandeze: „Bi-ne Bir-lic,.... bi-ne Bir-lic...” Birlic, ca și ceilalți actori, se întrecuse într-adevăr pe sine. Toți dăruiseră acestor oameni simpli, care îi întîmpinaseră cu atîta bucurie și căldură cu citeva ceasuri înainte, pe ulițele satului, tot ceea ce arta lor putea să ofere mai de preț.

O meritau.

După terminarea spectacolului, am stat de vorbă cu cîțiva țărani muncitori, colectivști și întovărăștiți din satele învecinate.

Iată mărturiile unora dintre ei.

Cristea Stelucă, colectivist în Gospodăria Agricolă Colectivă „Elena Pavel”, din comuna Roata, înființată în urmă cu aproape un deceniu (un om cu ochii scînteietori, cu fața luminoasă, inspirînd forță

și încredere): „Piesa a scos foarte limpede la iveală vinzările pe care sînt în stare să le facă chiaburii. Autorul se vede că ne cunoaște foarte bine, atît pe noi cît și problemele noastre, deoarece și la noi au existat tilhari și dușmani, pe care însă i-am prins și i-am demascat și acum stau la „bițiboacă”, cum zicea unul din piesă”.

„Sînt foarte bucuros de venirea teatrului la noi. De cînd am terminat armata, n-am mai văzut teatru. Acum că avem și noi o sală de teatru, cred că n-o să fim trecuți cu vederea de tovarășii artiști și o să fim vizitați mai des”. (Petre Dobre, membru al întovărășirii din comuna Tămășești.)

„Piesa ne ajută să înțelegem multe lucruri. Avem nevoie de asemenea piese care să vorbească de problemele și frămîntările noastre”. (Alexandru Dobrinescu, membru al întovărășirii „Tineretul progresist” din Silștea.)

Am plecat din comuna Videle, lăsînd în urmă casele îndreptate cu fața spre soare, lanurile, cu tot mai puține hături, și oamenii care, o dată cu venirea primăverii, au lepădat cojoacele și — tot ca pe niște cojoace, dar putrede și zdrențuite — vechile prejudecăți, țîntînd acum spre o nouă viață.

* * *

Spectacolul dat la Videle a coincis cu cursurile de pregătire a propagandiștilor de partid, care se țineau în comună. Nici unul din cei 40 sau 45 de propagandiști n-a lipsit de la spectacol. Așa cum mi-a spus tovarășul Șerban Mihael, directorul cabinetului de partid raional, pentru ziua următoare se programase o discuție pe marginea spectacolului cu toți propagandiștii, discuție menită să scoată în relief toate învățămîntele piesei, care să fie apoi popularizate în toate satele, cătunele și casele din raion.

Iată o pildă de felul în care cuvîntul rostit pe scenă poate să capete cele mai ample rezonanțe și să pătrundă adînc în mase.

I. R.

TEATRUL DE ESTRADĂ PLOEȘTI : DOUĂ SPECTACOLE PENTRU SATE

Ni se pare lăudabilă inițiativa Teatrului de Estradă din Ploești, de a pregăti două programe pentru sate, încercînd orientarea pe teme locale.

Am văzut unul din aceste programe tocmai cu ocazia unei deplasări în comuna Vărbilău, raionul Teleajen. Un program de brigadă alcătuit cu scopul de a-l oferi drept model formațiilor de amatori. Poate că varietatea problemelor abordate a lăsat uneori de dorit, totuși, câteva numere ni s-au părut remarcabile. Într-un dialog se vorbește, de pildă, despre necesitatea creării unui fond de bază, explicându-se pe larg avantajele pe care acesta le oferă colectivităților. Într-un cuplet se critică leneșul care nu însămințează la timp, un pierde-vară care se plimbă la oraș fără rost în loc să-și vadă de munca cimpului, sau un neglijent care nu-și vede de vite. Cu totul remarcabile sînt „strigăturile” în genul *ceastluștilor*, texte ritmate pe muzică. Strigăturile de joc — scurte versuri satirice improvizate — cunosc o largă răspindire. Preluarea și prelucrarea acestei forme de creație populară înseamnă nu numai continuarea unei valoroase tradiții, dar și un mijloc foarte potrivit de a face simțit ascuțișul satirei pentru leneși, neglijenți, superstițioși, necinstiți ș.a.

Cel de al doilea program are, de asemenea, câteva texte interesante prin problematică. Critica ultimilor țărani individuali, care, cu toate avantajele pe care le văd în viața colectivităților, se încăpăținează să-și ducă traiul amărît, așa cum l-au apucat din bătrîni (*Prolog, Lada*); arătarea avantajelor pe care le oferă cultivarea unor plante (*Floarea-soarelui, Sfecla*), pericolul pe care-l reprezintă insectele dăunătoare — cu referire și la spiritul colectiv, totvărășesc pe care-l cer măsurile de combatere a acestui pericol (*Gindacul ghebos*); critica „precupeților” care lipsesc de la muncile agricole, căutînd un cîștig necurat prin vînzarea unor produse la oraș și, totodată, arătîndu-se avantajele pe care le oferă valorificarea surplusului prin cooperative; felul în care se duce munca culturală în unele sate, necesitatea introducerii sportului la sate, îngrijirea șoselelor de țară — iată câteva din temele incluse în acest program.

Am aflat că multe subiecte pentru aceste programe au fost culese de creatorii

lor chiar de pe teren. Un sat complet colectivizat, în care o singură familie a rămas la forma individuală de muncă (Puiști-Glodeanu), a inspirat *Prologul* celui de al doilea spectacol și sceneta *Lada*; șoselele neingrijite din comuna Cioerești au dus la prezentarea cupletului *Șoseaua*. Este o bună demonstrație a necesității și eficacității luării de contact cu realitatea.

Teatrul de Estradă din Ploești duce o muncă susținută în ceea ce privește deplasările.

Dar tocmai faptul că aceste spectacole sînt atît de apreciate, trebuie să sporească exigența creatorilor lor. Oricît de bine ar fi orientat un program, dacă forma de reprezentare este necorespunzătoare, înseamnă că scopul n-a fost atins. Un țaran îmbrăcat în smoking, care se vîcărește despre ravagiile făcute de către gindacul ghebos, oferă o imagine ridicolă, iar țapta Floarea, în rochie de seară cu decolteu, îngrijorată de soarta vacii nehrănită la timp de bărbatul neglijent, stîrnește ilaritate și nu înțelegerea cazului criticat.

Dacă posibilitățile materiale ale teatrului nu permit (să credem oare?) confecționarea costumelor adecvate fiecărui program în parte, este de preferat costumele-tip al marilor ansambluri. Pretențiile exagerate ale paietelor și cortinelor multicolore sînt, în fond, lipsă de pretenție.

Teatrul de Estradă din Ploești a dovedit că dispune de creatori talentați și, adesea, bine orientați. Textele jucate numără printre autori și cițiva localnici, printre care unii chiar membri ai colectivului (Alexe Marcovici, Toma Caragiu, Tanți Grigoriu), după cum între compozitori ațișele înscriu numele lui Nelu Danielescu sau al lui Puiu Mancaș din orchestra teatrului. Regia lui Alexe Marcovici este, în general, competentă, iar conducerea muzicală a lui Nelu Danielescu — valoroasă. Spectacolele ar cîștiga mult în ritm și vioiciune dacă s-ar elimina unele lungimi inutile atît din text, cît și din muzică.

Exercițiul conținuu, exigența în muncă — iată condițiile spre desăvirșirea artistică. Pentru un colectiv format în majoritate din neprofesioniști, acest obiectiv trebuie să fie

mai viu ca oriunde. Rămâne ca un fapt deosebit de pozitiv, orientarea spre actualitate — chiar cu scăpările arătate — și prezența teatrului în viața satului prin deplasările permanente pe care le efectuează.

Mihai Crișan

ÎNTÎLNIRE CU SHAKESPEARE

În cadrul unei deplasări făcute cu puțin timp în urmă de Teatrul Municipal cu piesa *A douăsprezecea noapte* de Shakespeare, interpreții spectacolului au fost surprinși în chip plăcut de călduroasa primire care li s-a făcut în unul din orașelele muncitorești din regiunea Ploiești.

Înainte de ridicarea cortinei, au dat năvală pe scenă un grup de pionieri pe fețele cărora înfloreau surisul și emoția. O mică oratoare cu un glas cristalin și nuanțat, după ce tradiționala trompetă și tobă au amuțit, a rostit un adevărat discurs.

„Iubiți oaspeți,

„Permiteți-mi vă rog, ca în numele pionierilor, școlărilor și părinților noștri din această comună, cu inima deschisă să vă spunem „Bine ați venit în mijlocul nostru“. Părinții noștri, dintre care unii poate că în această clipă mai lucrează încă în ateliere, ne-au trimis să vă întâmpinăm cum se cuvine. Și noi știm s-o facem pionierește, cu tinerețea în suflet, cu zîmbetul pe buze. Din partea noastră, dragi tovarăși, cele mai calde cuvinte de bun venit, întruchipate în tradiționalul nostru „Salut voios de pionier“, iar ca încheiere, o rugămintă pe care o exprimă

prin noi părinții noștri : să veniți cit mai des în mijlocul nostru pentru că vizita dvs. este una din deosebitele bucurii pentru mări și mici, deopotrivă“.

Mai emoționați decât pionierii, actorii au luat la rindul lor cuvîntul, spre a mulțumi pentru aceste urări de bun venit, făgăduindu-le că vor veni cit mai des.

Cele două spectacole date aici au avut o recoltă bogată de spectatori și aplauze. Publicul — format aproape în exclusivitate din muncitori — s-a dovedit a fi extrem de sensibil și pasionat pentru teatru. Reacțiile la replicile pline de savoare și tîlc ale comediei shakespeareene se nășteau cu aceeași promptitudine cu care se ivește scintea atunci cînd lovești cremenea cu amnarul. După cite am putut să aflu, informațiile despre Shakespeare pe care le au muncitorii de acolo, sînt foarte bogate. Departe de a se limita numai la date biografice și titluri de opere, ele se întind, dincolo de aceste hotare, spre cunoașterea și înțelegerea semnificațiilor operei sale în general, precum și spre pătrunderea sensurilor filozofice și poetice ale principalelor sale opere. Și acest lucru nu apare deloc surprinzător, dacă vom ține seama de afirmația pe care mi-a făcut-o cîndva, bibliotecarul unui club muncitoresc : „Unii din cei mai solicitați autori aflați în bibliotecă sînt Shakespeare și cei care au scris despre el“. Un semn al prețurii de care se bucură marele Will și, în același timp, o dovadă care confirmă cit de bogate sînt roadele revoluției culturale în țara noastră.

I. R.